

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

תורה – שמות פרק יח'

(כב) וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם בְּכָל עֵת וְהָיָה כָּל הַדְּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל הַדְּבָר הַקָּטָן יִשְׁפְּטוּ הֵם וְהַקָּל מֵעֲלֶיךָ וְנִשְׂאוּ אֹתָךְ: (כב) וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם בְּכָל עֵת וְהָיָה כָּל הַדְּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל הַדְּבָר הַקָּטָן יִשְׁפְּטוּ הֵם וְהַקָּל מֵעֲלֶיךָ וְנִשְׂאוּ אֹתָךְ: (כב) וַיְדַוְּנוּ יָת עֲמָא בְּכָל עֵדוֹן וַיְהִי כָּל פְּתָגָם רַב וַיִּתְּנוּ לְוֹתָךְ וְכָל פְּתָגָם זָעִיר וַיְדַוְּנוּ אַנְוֹן וַיִּקְלוּן מִנְּךָ וַיִּסְבְּרוּן עִמָּךְ:

(כג) אִם אֵת הַדְּבָר הַזֶּה תַעֲשֶׂה וְצִוְּךָ אֱלֹהִים וַיְכַלֶּת עֲמֹד וְגַם כָּל הָעָם הַזֶּה עַל מְקוֹמוֹ יָבֵא בְשָׁלוֹם: (כג) אִם אֵת הַדְּבָר הַזֶּה תַעֲשֶׂה וְצִוְּךָ אֱלֹהִים וַיְכַלֶּת עֲמֹד וְגַם כָּל הָעָם הַזֶּה עַל מְקוֹמוֹ יָבֵא בְשָׁלוֹם: (כג) אִם יָת פְּתָגְמָא הַדִּין תַעֲבֹד וַיִּפְקְדֶנְךָ יְיָ וְתִכּוֹל לְמִיקָם וְאַף כָּל עֲמָא הַדִּין עַל אֲתַרְיָה יְהֵךְ בְּשָׁלָם:

(כד) וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל חֲתָנּוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמַר: (כד) וַיִּשְׁמַע מֹשֶ�ה לְקוֹל חֲתָנּוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמַר: (כד) וַיִּשְׁמַע מֹשֶ�ה לְקוֹל חֲתָנּוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמַר: (כד) וַיִּשְׁמַע מֹשֶ�ה לְקוֹל חֲתָנּוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמַר: (כד) וַיִּשְׁמַע מֹשֶ�ה לְקוֹל חֲתָנּוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמַר: (כד) וַיִּשְׁמַע מֹשֶ�ה לְקוֹל חֲתָנּוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמַר:

(כה) וַיִּבְחַר מֹשֶׁה אֲנָשִׁי חֵיל מִכָּל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם רָאשִׁים עַל הָעָם שְׂרֵי אֲלָפִים שְׂרֵי מֵאוֹת שְׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשְׂרֵי עֶשְׂרֹת: (כה) וַיִּבְחַר מֹשֶ׈ה אֲנָשִׁי חֵיל מִכָּל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם רָאשִׁים עַל הָעָם שְׂרֵי אֲלָפִים שְׂרֵי מֵאוֹת שְׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשְׂרֵי עֶשְׂרֹת: (כה) וַיִּבְחַר מֹשֶׁה גְּבָרִין דְּחֵילָא מִכָּל יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּן רִישֵׁין עַל עֲמָא רַבְּנֵי אֲלָפִין רַבְּנֵי מֵאוֹתָא רַבְּנֵי חֲמִשִּׁין וְרַבְּנֵי עֶשְׂרִיתָא:

(כו) וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם בְּכָל עֵת אֵת הַדְּבָר הַקָּטָן יָבִיאוּן אֵל מֹשֶׁה וְכָל הַדְּבָר הַקָּטָן יִשְׁפְּטוּ הֵם: (כו) וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם בְּכָל עֵת אֵת הַדְּבָר הַקָּטָן יָבִיאוּן אֵל מֹשֶׁה וְכָל הַדְּבָר הַקָּטָן יִשְׁפְּטוּ הֵם: (כו) וְדַוְּנוּן יָת עֲמָא בְּכָל עֵדוֹן יָת פְּתָגָם קָשִׁי מִיָּתוֹן לְוֹת מֹשֶׁה וְכָל פְּתָגָם זָעִיר דַּוְּנוּן אַנְוֹן:

רש"י

ואזיהוא ושבעים זקנים הנלוים עתה עמד (מכילתא):

(כו) ושפטו – ודיינין ית עמא: יציאון – מייתין: ישפוטו הם – כמו ישפטו (בחולס) וכן (רות 3) לא תעבורי כמו לא תעברי ותרגומו דיינין אינון. מקראות העליונים היו לשון כווי לכך מתורגמין וידונון ייתון וידונון ומקראות הללו לשון עשייה:

(כז) ושפטו – וידונון לשון כווי: והקל מעליך – דבר זה להקל מעליך. והקל כמו והכבד את לבו והכות את מואב לשון הווה:

(כג) ואך אלהים ויכלת עמוד – המלך בגבורה אם יוה אוחך לעשות כד תוכל עמוד (מכילתא) ואם יעכב על ירך לא תוכל לעמוד: וגם כל העם הזה – אהרן נדב

נביא – ישעיה פרק ז' ט'-יג'

(ט) וראש אפרים שמרון וראש שמרון בן רמליהו אם לא תאמינו פי לא תאמינו: (ט) וריש אפרים שמרון וריש שמרון בר רמליהו אם לא תהימנון במלי נביא ארי לא תתקמוזן:

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

(י) וַיֹּסֶף יְהוָה דְּבַר אֶל אַחָז לֵאמֹר: (י) ואוסיף נביא דיי למללא עם אחז למימר:
 (יא) שָׁאֵל לְךָ אוֹת מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הֲעֵמֶק שְׁאֵלָה אוֹ הַגְּבֵה לְמַעַלָּה: (יא) שאל
 לך אתא מן קדם יי אלהך שאל די יתעביד לך נס על ארעא או תתחזי לך את בשמיא:
 (יב) וַיֹּאמֶר אַחָז לֹא אֶשְׂאֵל וְלֹא אֲנַסֶּה אֶת יְהוָה: (יב) ואמר אחז לא אשאל ולא
 אנסי קדם יי:
 (יג) וַיֹּאמֶר שְׁמַעוּ נָא בַּיַּת דְּדוֹד הַמְעַט מִכֶּם הֲלֹאֹת אֲנָשִׁים כִּי תִלְאוּ גַם אֶת
 אֱלֹהֵי: (יג) ואמר שמעו כעל בית דוד הזער לבון דאתון מהלן ית נבייא ארי תהלון אף
 ית פתגמי אלהי:

רש"י

(ט) חס לא תאמינו – לנבואתי חס אחז ועמו אשר ידעתי כי רשעים חס. לא תמאנו – לא חמון זכס:
 (י) ויוסף ה' – ואוסיף נבייא דה':
 (יא) שאל לך אות – לדבר הזה כי ידעתוך שאין אתה מאמין לדברי הקב"ה. העמק שאלה – העמק ושאל שאלה כמו שמעה סלחה (דניאל ט) שאל אות צעמקי תהום
 להחיות לך מת או הגבה למעל' לשאל אות צשמים:
 (יב) לא חנסה – אין ראוני שיתקדש שמו על ידי:
 (יג) הלאות חנשים – נביאי ה'. כי תלאו וגומר – לפי שהוא יודע שאתם אין מאמינים בו והוגעתם לפניו צרעכם:

בתובים – משלי פרק טו' לא'–לג' פרק טז א'–ב'

(לא) אֵזֶן שֹׁמֵעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים תִּלְוִין: (לא) אודנא דשמעא מכסנותא דחיי בינת דחכימי תבות:
 (לב) פֹּדֵעַ מוֹסֵר מוֹאֵס נַפְשׁוֹ וְשׁוֹמֵעַ תּוֹכַחַת קוֹנֵה לֵב: (לב) מדיש מרדותא מסלי נפשיה ודשמיע מכסנותא דחיי קני חוכמתא:
 (לג) יִרְאֵת יְהוָה מוֹסֵר חֲכָמָה וְלִפְנֵי כְבוֹד עֲנָה: (לג) דחלתיה דיי מרדותא דחוכמתא ומן דמתיקר יהוי ענון:
 (א) לְאָדָם מַעֲרֵבֵי לֵב וּמִיְהוָה מַעֲנֵה לְשׁוֹן: (א) מן בר נש תרעיתא דלבא ומן יי ממללא דלישנא:
 (ב) כָּל דְּרָכֵי אִישׁ זָךְ בְּעֵינָיו וְתִכְן רִחוֹת יְהוָה: (ב) כלהון ארחתיה דגברא דכין אנון בעיניו ואלהא מתקן ארחתיה:

רש"י

(לב) ולפני כבוד ענוה – הענוה גורמת שהכבוד בא:
 (לג) לחדם מערכי לב – הוא סודר עלתו ודבריו בלבו. ומה' מענה לשון – כשצא
 להשיב הקב"ה משכילו בדבריו או חס זכה מזמן לו מענה טוב:
 (ב) ותוכן רוחות ה' – ומונה הלצבות מי הטוב ומי הרע:

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

משנה – מנחות פרק ג'

(א) הקומץ את המנחה לאכול דבר שאין דרבו לאכול, להקטיר דבר שאין דרבו להקטיר, בשר. רבי אליעזר פוסל. לאכול דבר שדרבו לאכול, להקטיר דבר שדרבו להקטיר, פחות מפזית, בשר. לאכול פחצי זית ולהקטיר פחצי זית, בשר, שאין אכילה והקטרה מצטרפין:

חוץ לזמנו, ואכילה מזבח למזבח כגון קומץ חוץ לזמנו, דבר שאין דרכו לאכול – כגון הקומץ והלבונה: ולהקטיר – חוץ לזמנו: דבר שאין דרכו להקטיר – השיריים שדרכו לאכול ואין דרכו להקטיר: כשר – דאין זו חסובה מחשבה, דבטלה דעתו אל כל אדם: ר' אליעזר פוסל – דכתיב (שם ז) ואם האכול יאכל מבשר זבח שלמיו, בשחי אכילות הכתוב מדבר, אחת אכילה אדם, ואחת אכילה מזבח, לומר כך, כשם שפוסלת אכילה אדם לאדם כגון שיריים אם חשב עליהם לאדם לאכלם:

רע"ב – (א) הקומץ את המנחה לאכול – חוץ לזמנו: דבר שאין דרכו לאכול – כגון הקומץ והלבונה: ולהקטיר – חוץ לזמנו: דבר שאין דרכו להקטיר – השיריים שדרכו לאכול ואין דרכו להקטיר: כשר – דאין זו חסובה מחשבה, דבטלה דעתו אל כל אדם: ר' אליעזר פוסל – דכתיב (שם ז) ואם האכול יאכל מבשר זבח שלמיו, בשחי אכילות הכתוב מדבר, אחת אכילה אדם, ואחת אכילה מזבח, לומר כך, כשם שפוסלת אכילה אדם לאדם כגון שיריים אם חשב עליהם לאדם לאכלם:

(ב) לא יצק, לא בלל, לא פתח, לא מלח, לא הגיף, לא הגיש, או שפתתן פתים מרבות, ולא משחן, פשרות. נתערב קמצה בקמץ חבדתה, במנחת פהנים, במנחת בהן המשיח, במנחת נסכין, פשרה. רבי יהודה אומר, במנחת בהן המשיח ובמנחת נסכין, פסולה, שזו בלילתה עבה, וזו בלילתה רכה, והן בולעות זו מזו:

קומץ. וזה אם לא פתח לא כלל כדי קמיאה, כשר: לא מלח – כל המנחה כולה. אלא הקומץ. דאילו מליחת הקומץ מעכבת היא: לא הגיף – צמנחת חוטא ומנחת קנאות דטעונות תנופה: לא הגיש – דכתיב (שם) והגיש אל המזבח, שהכהן מוליכה אל המזבח ומגישה בקרן דרומית מערבית כנגד חודה של קרן: פתים מרובות – גדולות יותר מהדין שפורש בהן מנחת ישראל כופל אחת לשתיים ושתיים לארבע ומבדיל. ואכטריך לאשמעינן פתחים גדולות ואע"ג לאשמעינן דאי לא פתח כשרה, דסלקא דעתך אמינא דהתם הוא דאיכא תורת חלות עליהן, אבל הכא דלאו תורת חלות איכא ולא פתחים איכא, אימא לא, קמשמע לן: ולא משחן – הרקיקים הטעונים משיחה דכתיב (שמות כט) ורקיקי מצות משוחים בשמן, אחר אפייתן משחן וחוזר ומשחן עד שיכלה כל השמן

רע"ב – (ב) לא יצק – סדר המנחה, בתחלה נותן שמן בכלי, ואחר כך נותן את הסולת, ואחר כך חוזר ויוצק שמן וכולל. והכי מפרש בפרק אלו המנחות נקמטות (דף עה): לא יצק לא כלל כשר – כגון שנתן כל השמן שבלוג במתן ראשון שהוא קודם לעשייתה. דאי חיסר שמנה, אמרינן בפרק קמא (דף יא) שהיא פסולה. ובגמרא בפירקין מוכח דלייקה מעכבת, ומפרש לא יצק, לא יצק כהן אלא זר, דמקמיאה ואילך מצות כהונה אבל יצקה ובלילה כשרים צור. ולא כלל דקתני, על כרחי לא כלל כלל, בלילה ודאי אינה מעכבת. ומתניתין הכי קאמר, לא יצק כהן אלא זר, או לא כלל כלל, כשר: לא פתח – [דכתיב] [ויקרא ב] פתח אותה פתים. אף על גב דצמנחת מחבת בלבד כתיב, הוא הדין לכל המנחות הנאפות תחילה, כגון מחבת ומרחשת ומאפה, מצוה לפותתן כולן ואחר כך

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

עשרון סולת כלול צרביעית ההין: והן בולעות זו מזו – הקומץ בולע מנחת נסכים ומנחת כהן משיח, ורבה שמן של מנחות הללו על הקומץ ומצטלות ליה, והוא מנחה שלא הוקטר קומחה, ופסולה הנקמחת. אבל מנחת נסכים כשרה ולא היא כריבה שמנה, כיון שלא מדעת עירבו, השמן שבולעתו בטל לגבה וכמאן דליתיה. ואין הלכה כר' יהודה:

שבולג: זמנחת כהנים כשרה – שכולן כליל כמוהו: זמנחת כהן המשיח וזמנחת נסכים פסולה – לפי שהקומץ זמנחת ישראל כלילתו עבה, לוג אחד שמן לעשרון סולת, ומנחת נסכים ושל כהן משיח כלילתו רכה, שלשה לוגין לעשרון, כדכתיב זמנחת נסכים (במדבר טו) עשרון כלול צרביעית ההין שמן, וזמנחת כהן המשיח הוא אומר (ויקרא ו) סולת מנחה תמיד, הכי היא לך זמנחת התמיד שהיא

(ג) שתי מנחות שלא נקמצו, ונתערבו זו בזו, אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה, פשרות. ואם לאו, פסולות. הקמץ שנתערב במנחה שלא נקמצה, לא יקטיר. ואם הקטיר, זו שנקמצה, עלתה לבעלים. וזו שלא נקמצה, לא עלתה לבעלים. נתערב קמצה בשיריה או בשירים של חבתה, לא יקטיר. ואם הקטיר, עלתה לבעלים. נטמא הקמץ והקריבו, הציץ מרצה. יצא והקריבו, אין הציץ מרצה, שהציץ מרצה על הטמא, ואינו מרצה על היוצא:

להקטיר, דכתיב (ויקרא ז) לא תקטירו ממנו אשה לה, כל שממנו לאשים הכי הוא צבל תקטירו: נטמא הקומץ והקריבו הציץ מרצה – דכתיב (שמות כח) ונשא אהרן את עון הקדשים, אינו נושא אלא עון טומאה, שיש בה לא קל שהותרה מכללה בצבור, דכתיב בתמיד זמועדו, ואפילו בטומאה: ואינו מרצה על היוצא – ועא"ג דיש בו נמי לא קל שהותר מכללו בזמה, שנאמר יוצא זמסכן והותר בזמה שבנוב וגבעון שלא היו שם קלעים, אע"פ כן אין הציץ מרצה ציורא, דכתיב (שם) לראו להם לפני ה', עון דלפני ה' אין, עון ציורא לא:

רע"ב – (ג) אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה – שנפלה זו בצד זה של כלי, וזו בצד זה, ונשאר מהן כדי קומץ שלא נתערב, כשרות. ואם לאו, פסולות, לאמר בתורת כהנים, מסלתה ולא מסולת של חזרתה: לא יקטיר – ואפילו כל המעורבת, לאין הקטרה מזה אלא בקומץ, ומקמץ נמי לא קמץ שני קומצים דילמא בכל קומץ יש מזה שנתערב וליכא קומץ שלם מחד מנחה: ואם הקטיר – כל המעורבת. היא לא עלתה לבעלים, דהא לא נקמחה, ואין מנחת נדבה נותרת בלא קמחה: נתערב קומחה בשיירה – לא יקטיר את כולה משום דהשירים אסורים

(ד) נטמא שיריה, נשרפו שיריה, אברו שיריה, במדת רבי אליעזר, פשרה. ובמדת רבי יהושע, פסולה. שלא בכלי שרת, פסולה. רבי שמעון מכשיר. הקטיר קמצה פעמים, פשרה:

שלא קידש הקומץ בכלי שרת. אבל בתחלת המנחה כולי עלמא לא פליגי דבעי כלי, כדלמרינן צפרק שתי הלחם: ור' שמעון מכשיר – טעמא דרבי שמעון מפרש בגמרא, משום דאמר קרא (ויקרא ו) קודש קדשים היא כחטאת וכאשם, ומדאקיש רחמנא מנחה לחטאת לעבודתו זמנתה באצבע ממש, שמע מינה דקומץ המנחה נמי אם רצה עובדה

רע"ב – (ד) כמדת ר' אליעזר כשרה – על דעתו של רבי אליעזר לאמר צפרק כיצד אולין, דם אע"פ שאין בשר הכי נמי קומץ אע"פ שאין שיריים כשר להקטיר קומץ: כמדת רבי יהושע – לאמר אם אין בשר אין דם, הכי נמי פסול להקריב הקומץ. והוא שלא נשתייר דבר מן השיריים שלא נטמא. ואין הלכה כרבי יהושע: שלא בכלי שרת –

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

בפעם אחרת. ודוקא נקט פעמים ותו לא, דאין קומץ פחות משני זיתים וכי פליג ליה לשתי פעמים נמלא שאין הקטרה בפחות מכזית, ולפיכך כשרה. אבל אם חילקה לשלש או לארבע פעמים, לעבד ליה הקטרה פחותה מכזית, פסולה:

(ה) הקמץ, מעוטו מעבב את רבו. העשרון, מעוטו מעבב את רבו. היין, מעוטו מעבב את רבו. השמן, מעוטו מעבב את רבו. הסלת והשמן מעבבין זה את זה. הקמץ והלבונה מעבבין זה את זה:

כשיעור היין, צין למנחת נדבה שהוא לוג אחד שמן: הסולת והשמן – של מנחה: מעבבים זה את זה – דכתיב (סס ב) מגרשה ומשמנה: הקומץ והלבונה מעבבים זה את זה – דכתיב (סס ו) והרים ממנו בקומא וגו' על כל לבונה:

(ו) שני שעירי יום הכפורים מעבבין זה את זה. שני כבשי עיצרת מעבבין זה את זה. שתי חלות מעבבות זו את זו. שני סדרין מעבבין זה את זה. שני בזיכין מעבבין זה את זה. הסדרים והבזיכין מעבבין זה את זה. שני מינים שבנזיר, שלשה שבפרה, ארבעה שבתורה, ארבעה שבלולב, ארבעה שבמצורע, מעבבין זה את זה. שבע הזיות ושעל הפרכת, ושעל מזבח הזהב, מעבבות זו את זו:

מהן שחרית ואחד צין הערבים ילא, דקיימא לן לולב אין כריך אגד. אבל אם חסר אחד מן המינים ונטל כל השלשה, לא קיים מלה כלל: ארבעה שבמצורע – עץ ארז, וארזוב, ושני תולעת, והאפור החיה: שבע הזיות שבפרה אדומה – דכתיב (במדבר יט) והזה אל נוכח פני אהל מועד מדמה שבע פעמים: שבע הזיות של צין הבדים – ציוס הכפורים. דכתיב (ויקרא יז) ולפני הכפורת יזה שבע פעמים: ושעל הפרוכת ושעל מזבח הזהב – ציוס הכפורים, ובפר כהן משיה, ובפר העלם דבר של כיבור, ושעירי עבודה זרה. שכל אלו טעונים הזיה על הפרוכת ועל מזבח הזהב כמו שמפורש בפרשת ויקרא ובאחרי מות. ושעירי עבודה זרה מרבינן ליהו מקרא דכתיב (סס ז) ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת. לפר, זה פר כהן משיה. החטאת, אלו שעירי עבודה זרה. וארבע מתנות שעל ארבע קרנות

צידו בלא כלי. ובצד שיעבוד צידו הימנית דומיא דחטאת שנאמר בו ארבע דכתיב ביה (סס ז) ולקה הכהן מדם החטאת בארבעו, וכל מקום שנאמר ארבע וכהונה אינו אלא ימין. ואין הלכה כר' שמעון: הקטיר קוממה פעמים – חצי קומץ בפעם אחת וחצי קומץ

רע"ב – (ה) מיעוטו מעבב את רבו – שאם חסר כל שהוא, פסול, דאמר רחמנא מלא קוממו: העשרון – מנחה שהיא פחותה מעשרון אפילו כל שהוא פסולה: היין – חצי ההין לפר, ושלישית ההין לאליל, ורביעית ההין לכבש. וכן השמן צין למנחת נסכים שהוא

רע"ב – (ו) שני שעירי יום הכפורים – השעיר אשר עלה עליו הגורל לה', ושעיר המשחל לעזאזל: שני כבשי עזרת – שני כבשי שלמים שבאים חובה על שתי הלחם: שתי חלות – שתי הלחם של עזרת: ושני סדרים – שתי מערכות של לחם הפנים, שש חלות לכל מערכת: שני בזיכין – שתי כפות שבהן הלבונה, ונתונים על שתי המערכות: הסדרים והבזיכין מעבבין זה את זה – שאם אין מערכות של לחם על השלחן לא יתן בו את הבזיכין של לבונה. ואם אין בזיכין לא יתן את הלחם: שני מינים שבנזיר – חלות מלות, ורקיקי מלות: ושלשה שבפרה אדומה – עץ ארז, וארזוב, ושני תולעת: ארבעה שבתורה – ארבעה מינים של לחם שמביאים על שלמי תודה, חלות מלות, ורקיקי מלות, וסולת מורבכת, וחלות לחם חמץ: ארבע שבולב – לולב, ואחרוג, הדס, וערבה. אם נוטל ארבעתן בכל היום כולו אע"פ שנוטל אחד

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

שַׁעַל מִזְבַּח הַזֶּבֶב, נִמִּי מֵעַכְבֹּת זֹאת זֹאת, אַע"פ שֶׁלֹּא הִזְכֵּרוּ בַּמִּשְׁנָה:
 (ו) שִׁבְעָה קָנִי מִנֹּרָה מְעַבְּבִין זֶה אֶת זֶה. שִׁבְעָה גִּרְוֹתֶיהָ מְעַבְּבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁתֵּי פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁבַּמִּזְבֵּחַ מְעַבְּבוֹת זֶה אֶת זֶה. וְאֶפְלוּ כָּתָב אֶחָד מְעַבְּבֵן. אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁבַּתְּפִלִּין מְעַבְּבוֹת זֶה אֶת זֶה. וְאֶפְלוּ כָּתָב אֶחָד מְעַבְּבֵן. אַרְבַּע צִיצִיּוֹת מְעַבְּבוֹת זֶה אֶת זֶה, שֶׁאַרְבַּעֶתָן מִצְוָה אַחַת. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר, אַרְבַּעֶתָן אַרְבַּע מִצְוֹת:

רע"ב – (ז) שְׁבַע קִנֵּי מְנוֹרָה – כְּדַחֲבִיב (שְׁמוֹת כה) וְשָׁעָה קִנֵּים יוֹלְאִים מִלְּדִיהָ, וְהַקְנָה הָאֲמֻלְעִי, הָרִי שְׁבַע קִנֵּי מְנוֹרָה: שְׁתֵּי פְּרָשִׁיּוֹת שַׁבְּמִזְבֵּחַ – שְׁמַע, וְהִיא אִם שְׁמוֹעַ: וְאֶפְלוּ כְּתָב אֶחָד מְעַבְּבֵן – אֶפְלוּ אֶת אֶחָד מְעַבְּבֵן – אֶפְלוּ אֶת אֶחָד מְעַבְּבֵן לְבִקְוָה לְחִבְרָתָהּ וְהִיא מוֹקֶפֶת גּוֹיִל כְּהַלְכָתָהּ, פּוֹסֵל בַּמִּזְבֵּחַ וְכַתְּפִלִּין וְכַסְפֵּר תּוֹרָה: אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שַׁבְּתְּפִלִּין – קֶדֶשׁ, וְהִיא כִּי יִצְיָא, שְׁמַע וְהִיא אִם שְׁמוֹעַ: מֵעַכְבֹּת זֹאת זֹאת – בֵּין שַׁתְּפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ שְׁכוּחֲצִין כֹּל פְּרָשָׁה וּפְרָשָׁה בְּקֶלֶף צַפְנֵי עֲלָמוֹ, בֵּין שַׁתְּפִלָּה שֶׁל יָד שְׁכָל אַרְבַּעֶתָן כְּתוּבִים בְּקֶלֶף אֶחָד: אַרְבַּעֶתָן אַרְבַּע מִלּוֹת – וְאִין מֵעַכְבֹּת זֹאת זֹאת. וְאִין הַלְכָה כְּרִי יִשְׁמַעֵאל:

גמרא – מנחות דף לה' ע"ב

אמר רב יהודה קשר של תפילין צריך שיהא למעלה כדי שיהו ישראל למעלה ולא למטה וצריך שיהא כלפי פנים כדי שיהו ישראל לפנים ולא לאחור אמר רב שמואל בר בידרי אמר רב ואמרי לה אמר ר' אחא אריכא אמר רב הונא ואמרי לה אמר רב מנשיא אמר שמואל תפילין מאימתי מברך עליהן משעת הנחתן איני והא אמר רב יהודה אמר שמואל כל המצות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן אביי ורבא דאמרי תרוייהו משעת הנחה ועד שעת קשירה אמר רב חסדא סח בין תפילה לתפילה חוזר ומברך סח אין לא סח לא והא שלח רב חייא בריה דרב הונא משמיה דרבי יוחנן על תפילה של יד אומר ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו להניח תפילין על תפילין של ראש אומר ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו על מצות תפילין אביי ורבא דאמרי תרוייהו לא סח מברך אחת סח מברך שתים תנא סח בין תפילה לתפילה עבירה היא בידו וחוזר עליה מערכי המלחמה תנא כשהוא מניח מניח של יד ואחר כך מניח של ראש וכשהוא חולץ חולץ של ראש ואחר כך חולץ של יד בשלמא כשהוא מניח מניח של יד ואח"כ מניח של ראש דכתיב וקשרתם לאות על ירך והדר והיו לטוטפת בין עיניך אל לא כשהוא חולץ חולץ של ראש ואח"כ חולץ של יד מנלן אמר רבה רב הונא אסברא לי אמר קרא והיו לטוטפת בין עיניך כל זמן שבין עיניך יהו שתים:

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

רש"י על הגמרא

להניח: מלות תפילין – לעכשיו גומר את המצוה: לא סח – אין מצדך אלא על של יד בלבד: סח מצדך שחיס – כדשלח רב חייל: סח בין תפילה לתפילה – ולא צירך על של ראש אלא סמך על זרעה ראשונה: עבירה היא צידו וחוזר עליה מערכי המלחמה – כדאמרין בפרק משוח מלחמה (סוטה מד) הירא ורך הלצב מעצירות שצידו: והיו – משמע שחיס כל זמן שיהו בין ענין יהו שחיס כל זמן שאותן של ראש מונחיס אותן של יד נמי מונחין אלמא דראש חליץ ברישא:

למעלה – בגובה הראש ולא למטה בצואר: כלפי פנים – ממול עורף ולא צידי הראש ל"א כלפי פנים שיהא הקשר מצפנים והגוי של דל"ת מצחוץ כדאמרן ונוייהן לזכר: צידרי – שם: מאימתי מצדך עליהן משעת הנחתן – משמע לאחר שהניחן: אציי ורצא דאמרי תרוייהו – מאי משעת הנחתן דקאמר משעת הנחה ועד שעת קשירה לכיון דעדיין לא קשרן עובר לעשייתן הוא: בין תפילה לתפילה – בין של יד לשל ראש דסיפר קודם שיניח אותן על הראש: להניח – דבשל יד מתחיל

זוהר – יתרו דף פט' ע"ב

אמר ליה, ר', האי קרא בעי לאתיישבא בארחוי. פתיב (ישעיה נז) ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו. אתן להם מבעי ליה, מהו אתן לו:

אמר ליה, תא חזי, ונתתי להם בביתי, מהו ביתי. כמה דאת אמר (במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא. (שמה דקודשא בריך הוא אקרי בית) ובחומותי, כמה דאת אמר (ישעיה סב) על חומותיה ירושלם הפקדתי שומרים יד ושם, כלומר דישלפון נשמתין קדישין מודוכתא דא. והוא יד, חולק באשלמותא. טב, מליא מבנין ומבנותן. שם עולם אתן לו, להווא חולק שלימים. אשר לא יפרת לדרי דרין. דבר אחר אתן לו להווא דיידע רזא דמלה, ויתפון במה דבעי לכונא:

תו אמר ר' שמעון, פתיב, (שמות לה) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. מאי טעמא. בגין דלא אתחזי דינא בהאי יומא. ואי תימא הא לגבוה סלקא. בכל מושבותיכם קאמר, ולא לגבוה. והוא דסלקא לגבוה, לאכפיא לדינא אחרא סלקא. דתנינו, אית אשא אכלא אשא. ואשא דמדבחה, אכלא אשא אחרא:

ובגיני כה, אתגליא עתיקא קדישא בהאי יומא, מפל שאר יומין. ובזמנא דאתגליא עתיקא, לא אתחזי דינא כלל. וכל עלאין ותתאין משתפחין בחדוותא שלימתא, ודינא לא שלטא:

תאנא, פתיב (שמות לא) כי ששת ימים עשה יי' את השמים ואת הארץ. ששת ימים ודאי, ולא בששת. והני יומין קדישין עלאין, אקרון יומי דשמא קדישא אתפליל בהו, ואיגון אתפלילן ביה. זכאה חולקיהון דישראל מפל עמין

חק לישראל – פרשת בא יום ה'

עֹבְדֵי עֲבֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, עֲלִייהוּ כְּתִיב, (דברים ד) וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בֵּינִי
אֲלֵהֶיכֶם חַיִּים כּוֹלְכֶם הַיּוֹם:

הלכה – הרמב"ם הלכות קריאת שמע פרק א'

(ט) איזהו זמן קריאת שמע בלילה מצותה משעת יציאת הכוכבים עד חצי הלילה ואם
עבר ואיחר וקרא עד שלא עלה עמוד השחר יצא ידי חובתו שלא אמרו עד חצות אלא
כדי להרחיק אדם מן הפשיעה:
(י) הקורא קריאת שמע של ערבית אחר שיעלה עמוד השחר קודם הנץ החמה לא יצא
ידי חובתו אלא אם כן היה אנוס כגון שכור או חולה וכיוצא בהן ואנוס שקרא בעת זה
אינו אומר השכיבנו:

מוסר – מלוקט

כְּתִיב (ויקרא י"ח) וְאֵל אִשָּׁה בְּגִדְתָּ טְמֵאָתָהּ לֹא תִקְרַב שׁוֹם קְרוֹבָהּ שְׁפֵעוֹלָם (משלי י"א) יָד
לַיָּד לֹא יִנְקָה רֶעַ לֹא יִנְקָה מְדִינָה שֶׁל גִּיהֶנָם וְאִיסוּר נָדָה הוּא בְּכָל אִשָּׁה בֵּין פְּנוּיָהּ בֵּין
אִשְׁתֵּי אִישׁ כְּמֵאֲמַר הַכֶּתוּב וְאֵל אִשָּׁה בְּגִדְתָּ טְמֵאָתָהּ סְתָם אִשָּׁה בֵּין אִשְׁתּוֹ בֵּין פְּנוּיָהּ בֵּין
אִשְׁתֵּי אִישׁ בֵּין קְרוֹבָהּ בֵּין רְחוּקָה עַל כֵּן יִזְהַר מְאֹד לְשִׁמּוֹר עֵצְמוֹ מִלִּיגַע בְּבִגְדֵי אִשְׁתּוֹ
וְכָל שָׂכֵן לְתֵת מִיַּד לַיָּד. וְתִלְמִיד אֶחָד שֶׁקָּרָא וְשָׁנָה וְשִׁמַּשׁ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים מִפְּנֵי שֶׁלֹּא
הָיָה נִזְהָר בִּימֵי לְבוּנָהּ וְהָיָה שׁוֹכֵב אֶצְלָהּ מֵת בְּחֻצֵי יָמָיו וְאָמַר עָלָיו אֱלֹהֵינוּ זְכוּר לְטוֹב
בְּרוּךְ הַמְּקוֹם שֶׁהֲרִגוֹ. וְאִם בְּעַל נַפְשׁ אֶתָּה דְרוּשׁ נָא בַּיּוֹם הַדְּבָרִים הָאֲסוּרִים בְּזִמְנָן
פְּרִישׁוּתָהּ מִפִּי סוֹפְרִים אוֹ מִפִּי סִפְרִים וְתִלְמָד לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּים מִצְוֹת ה' וְגַם ה' יִתֵּן הַטוֹב
לֹא יִמְנַע טוֹב לְהוֹלְכִים בְּתַמִּים:

לע"נ

זאב וזיים בן שורה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גר גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה בת שמואלה,
דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.